

ТРЕБА ДА ГИ ОТКРИВАМЕ УБАВИТЕ НЕШТА

■ Колку време го работевте проектот и какви подготовки претходоа на неговата реализација?

● Поканата за изложба ја добив уште пред повеќе од една година. Оттогаш неколку месеци работев на концепцијата и техничкото решение на проектот, а потоа поконкретно и на реализацијата во Јапонија. Овде е чесно да се напомене дека уште од првиот момент наидов на разбирање од нашето Министерство за култура. Материјалот почнав да го обезбедувам уште во Скопје, но најголемиот дел од техниката беше набавен во Токио. Најкомплициран дел претставуваше всушност затемнувањето. Ние често мислиме дека тоа е многу едноставно да се постигне, но всушност се работи за еден многу специфичен феномен, а тоа е адаптација на окоото во темнина. Кога по извесно време окоото се адаптира, почнуваме да забележуваме и најминимални светлосни извори. Светлината е како вода, отсекаде навлегува. Мене ми беше потребна идеална темнина, па сепак со едвај забележливите светла/точки низ целиот простор, кога подолго време ќе останев во просторот повторно бев во состојба да ја видам сопствената сенка. Многу интересно. Потоа, околу еден месец работев на звукот, интервјуирав околу 30-ина деца во студио, а потоа работев на превод и обработка на звукот. Сето ова, нормално, не ќе бев во состојба да го изведам без преведувач и педагог, бидејќи работата со деца не е лесна: децата се срамаат спонтано да зборуваат пред непознати, а јапонските деца особено.

■ Што значи насловот „Детски комитет“. Значи ли тоа повикување на некакво тело за управување, креирање и сл?

● За разлика од порано, ми беше интересна идејата да понудам различни слоеви на читање на делото. Меѓу другите, ми беше интересна и идејата за еден детски комитет што, на некој начин, би бил присутен при нашите постапки, за самото присуство да ни ја покаже детската перспектива, низ која, многу работи кон кои ние се однесуваме со исклучителна важност можеби би се покажале како ефемерни и обратно.

■ Наместо „негативна иконографија“ кон која бевте насочени во Вашите претходни дела, овде тргнувате од сосема поинаков творечки импулс - оптимизмот и позитивноста. Значи ли тоа дека се изморивте да „предупредувате“ кажувајќи ја вистината во очи?

● Знаете што, вистинитоста е релативна категорија. Кога велам „негативна иконографија“, мислам на визуелните елементи кои во нашата (пот)свест се поврзуваат со непријатни или страшни настани што не поттикнуваат на некои размислувања и во крајна инстанца може да имаат позитивен ефект, на пример, прашањето на смртта или на некои политички и социјални моменти кои денес толку често се обработуваат во современата ликовна уметност.

Од друга страна, денешното општество, особено нашето потесно, е преполно со негативни слики - отворете само некој весник и ќе видите колку ќе се „израдувате“ и „облагородите“.

Воопшто, западниот начин на мислење е критичен, априори негативен, насочен во барање на негативностите и недостатоците. Можеби во крајна линија тоа е и некое тежнеење кон совршенство, страв да не бидеме прелажани дека нешто е речиси идеал-

Искра Димитрова: „Најтешко во изработката на проектот беше да се постигне идеална темнина на просторот“

Од инсталацијата „Детски комитет“

но, но резултатот од оваа тенденција е апстрахирање, игнорирање на убавите нешта. Јас во еден момент почувствував огромна презаситеност од негативните слики со кои сум опкружена во нашето општество и тоа резултираше во концентрација кон убавите, како на приватен така и на уметнички план, а тоа секогаш му доаѓа исто, барем во мојот случај.

■ Велите дека основа на Вашето дело е зен-будистичкиот идеал на состојба, слична на онаа што ја имаат децата кога го доживуваат светот околу себе. Имаат ли шанса возрасните пак да го гледаат светот со некогашниот детски ентузијазам и свежина? Не сме ли премногу далеку на другата страна на реалноста?

● Па далеку сме онолку колку што сме решиле да бидеме далеку, тоа е прашање на избор. Ние самите сме тие што ќе решиме дали денот ќе го поминиме во нервирање затоа што работите не се движат онака како што ние сакаме или замислуваме, или пак ќе ги прифатиме

Инсталацијата под наслов „Детски комитет“ е светлосна и звучна инсталација во просторот. Можеби би било поправилно да се каже инсталација од темнина, околу 150 светлосни точки/лед-диоди насекаде во просторот околу вас и нежни, детски гласчиња кои доаѓаат од сите насоки” - ја објаснува македонската уметница Искра Димитрова својата инсталација, неодамна поставена во Јокохама. Нејзиното прво гостување во Јапонија се случи во 2000 година во Токио, во рамките на македонската изложба „Зрачења“. Потоа следеа уште три нејзини презентации - на Интернационалниот фестивал во Тачикава, Токио (2002 год.), самостојна изложба во токиската галерија Јокубо и на групна изложба во Центарот за современи уметности во Аомори

MODELS
MODELS AGENCY

Модната агенција "Моделс ин" во соработка со "Look Model Management" организира курсеви за фотомодели и манекени.

Можете да се пријавувате на телефонскиот број: 02 / 3074-122, секој ден од 13 - 18 часот.

look models
international inc.

Музејот на современа уметност во Јокохама е познат по Интернационалната изложба „Јокохама триенале“, која ги вклучува најсовремените имиња од областа на уметноста во светот

работите онакви какви што се, без да им судиме, а од друга страна, ќе направиме сè што е во наша можност да помогнеме во позитивните процеси и притоа ќе уживаме во таа активност. Прашање на избор е дали во сенешто ќе видиме нешто интересно и достоинствено за почит или, пак, надмено ќе решиме сè да ни биде здодевно. Убавината е во малечките нешта, само не треба да сме мрзливи за да ги воочиме. Не велам дека ова е лесно зашто, барем во нашава средина, во секој момент се судруваме со безброј вакви точки на избор, но мислам дека колку што повеќе го избираме второто толку самите ние сме посреќни.

■ Колку се доближуваат, а колку се далечни меѓу себе „западната“ и јапонската перспектива?

● Мене ми оставија голем впечаток разликите, но не и сличностите, зашто никогаш во животот немам сретнато толку поинаква и чудесна култура како јапонската. Кога велам западна култура, под тоа ја подразбирам културата на Америка и Европа (вклучувајќи ја тука и Македонија, се разбира) бидејќи во принцип се работи за еден ист поглед на свет и систем на вредности. Јапонската култура не ја сочинуваат оние стереотипи што најчесто ги знаеме како роботизираниот salary man, гејшата, јапонскиот пејзаж, графиките или керамиката, туку, пред сè, еден цел систем на морални и социјални вредности. Кога би рекла дека јапонската култура е толку специфична по својот однос кон природата; по спиритуалноста во секојдневниот живот; по словитоста и рафинираноста, за разлика од црно-белата, ригидна западна култура; по хуманоста, цивилизираноста, која никаде не е на толку високо ниво, тоа вам можеби би

ви изгледало мошне апстрактно. Но ако ви кажам дека на телевизија, во периодот на цутење на црешите, паралелно со другите вести се дава и извештај кој ден точно ќе процутат, кога ќе разберете дека некои од оние „роботизирани бизнисмени“ одат на ритуално прочитување во планините, изведувајќи огнени обреди кон природата-мајка; кога секојдневно се среќавате со меѓусебна љубезност, насмевка и почит, зашто во која било социјална ситуација не е пристojно некој да се доведе во непријатна ситуација, кога ќе заклучите дека и најинтересно облечениот тинејџер е свесен и ги почитува обврските кон својата заедница и сето ова во едно супермодерно општество - не може да останете индиферентни.

Западниот човек е индивидуалец-револуционер, кој мисли дека сам ќе го преврти светот. Јапонецот е многу поскробен, ја прифаќа реалноста онаква каква што е, не критикува толку, а со тоа повеќе се посветува на корисните нешта. Јапонците не се она што е прикажано да речеме во филмот „Изгубени во преводот“, или ако сакате, тоа се, но тоа е едно многу површно, западно гледање на работите извлечени од контекстот, плод на познатата американска страст за егзотика.

■ Ова е Ваш петти проект со кој се претставувате пред јапонската јавност. Значи ли тоа дека Истокот не е толку далечен и недофатлив како што ни се чини одовде, од нашава балканска перспектива?

● Многу е далечен и многу е близок, истовремено. Доколку зборуваме за релацијата македонска-јапонска култура, мене ми се чини дека има многу повеќе допирни точки отколку, да речеме, меѓу американската и јапонската. Може-

би е тоа прашање на сензибилитетот. Да речеме, има некои сличности во експресивноста на јазикот, во честата употреба на извици. Исто така, мене ми беше некако многу блиска нивната тенденција да го запознаат поблиску својот соработник, веројатно е тоа некој начин да знаат со каков човек ќе треба да соработуваат. Многу близок на македонскиот е и хедонизмот кон храната или пијалакот, без разлика што се работи за дијаметрално поина-

ков начин на исхрана. Една огромна разлика, меѓутоа, е нивната почит кон сè, кон луѓето, предметите, животните, нешто што нам толку ни недостасува, како и односот кон работата. На пример, таму никој не се чувствува добро ако не работи, во такви случаи луѓето се чувствуваат некорисни, штетни за заедницата, па не ретко луѓето работат макар и без плата.

Што се однесува до мојата уметност, мислам дека исто така постои некоја сличност во сензибилитетот. Поинаку не би можела да си објаснам зошто тие дела така едноставно ги разбираат и им оставаат толкав впечаток.

■ Дали и Вашите идни творечки преокупации ќе бидат врзани со источната филозофија?

● Верувајте, ова мене ми изгледа како да сте ме прашале за мојата иднина, која не ја познавам. Логично би било да е така, зашто уште отсега ме интересира нешто на границата, нешто меѓу видливото и невидливото, чујното и тишината. Најверојатно и тука има влијание од јапонската култура, од њаби саби феноменот. Но дури откако такво нешто ќе се реализира, дури тогаш би можела со целосна сигурност да одговорам потврдно на ова прашање.

Гордана Колевска

Tcollection/T3 & T4

Времето поминува.
Како поминува,
останува на нас...

Генерален застапник: „АЛПИ“
Тел./факс: 02 / 312 74 63

Продажба: „АЛПИ“ - Т.Ц. Беверли Хилс кат I лок. 1
Парфимерија „Венеција“ - ГТЦ (приземје)
„МИ-ДА шоп“ - Холидеј Ин